

16 יוני, 2025
סימוכין: 1591927

לכבוד
ח"כ ניר ברקת
שר הכלכלה והתעשייה

שלום רב,

הנדון: בקשה דחופה לפתיחת המשק על רקע המלחמה וגיבוש מתווה חל"ת גמיש ופיצויים

מדינת ישראל מתמודדת עם אתגרים עצומים, ביטחוניים, חברתיים וכלכליים – כאשר המגזר העסקי, מהווה עוגן יציב וחיוני כתמיכה להתמודדות עם האתגרים המורכבים הללו ואני מודה לך על פעילותך לטובת המגזר העסקי בכלל וענפי המסחר בפרט בימים אלה.

נציין כי כידוע לך, ענפי המסחר בישראל מעסיקים מאות אלפי עובדים, ולצערנו ככל שהמצב הנוכחי בו מוגבלת פעילות המסחר במדינה יימשך, לא יהיה מנוס מפיטורי עובדים ולחלופין הוצאת עובדים אלה לחל"ת – דבר אשר אין חולק שאינו רצוי הן מבחינת בעלי העסקים, והן מבחינת המדינה. מובן גם כי ככל שהמצב האמור יימשך, ניסיון העבר מלמד כי עסקים אשר פעילותם מוגבלת, יהיו זכאים אף לפיצויים מהמדינה, ויידרשו לקחת הלוואות במימון המדינה, דבר אשר יכול להימנע ככל שממשלת ישראל תורה על פתיחת המשק.

לכן, יש לפעול באופן מיידי בשלושה צירים עיקריים:

א. פתיחה רחבה של המשק בהתאם ליכולות המיגון של העסק:

אין חולק שיש להתנהל באחריות ובזהירות ולקבל את ההחלטות לגבי פתיחת הפעילות הכלכלית של המשק בצורה שקולה. אלא שניתן לעשות יחד עם הוראה ברורה על פתיחת כל ענפי המסחר והמשק והכל בהתאם ליכולות המיגון שלהם, ויכולתם לפזר התקהלויות ולהכיל אנשים במרחבים מוגנים. הדברים נכונים הן לחנויות מסחר, והן לעסקים אשר פועלים מרחוק, או בהגעה לבית הלקוח.

ככל שיש מיגון מספק בהתאם להנחיות המדינה ויכולת להפנות למרחב מוגן, יש לאפשר את פתיחת העסקים.

נציין כי הדברים נכונים ביתר שאת במערכה הנוכחית, שכן בניסיון שנצטבר בימים האחרונים, נראה כי בדרך כלל ניתנת התראה של 10 דקות ולעיתים אף חצי שעה בטרם הדרישה להיכנס למרחב מוגן באופן המאפשר פינוי יעיל ואחראי למרחבים המוגנים.

פתיחת הפעילות הכלכלית של המשק ובכלל זה המסחר נחוצה הן לאזרחים, הן לעובדים והן למשק – שכן כל יום שכזה עולה הון למשק ושוחק את המגזר העסקי. הימשכות ההגבלות על הפעילות הכלכלית מסכנות את העוגן של הכלכלה הישראלית וכך גם מסכנות את האפשרות של המדינה להתמודד עם האתגרים המורכבים.

ב. גיבוש מיידית של מתווה חל"ת גמיש

כפי שנוכחנו במערכות קודמות, משבר שכזה מחייב כלים גמישים. המשק המודרני, הנשען על תעסוקה מגוונת הכוללת שכירים שעתיים, עובדים בענפים עונתיים ועוד, זקוק בעת הזו למנגנון אשר יאפשר שמירה על רציפות תעסוקתית מחד, וגמישות ניהולית מאידך. זאת במיוחד שעה שהנחיות פיקוד העורף הן שגם עסק פעיל, יפעל בכוח אדם מצומצם ככל הניתן.

לפיכך, יש לפעול מיידית ליצירת מנגנון של חל"ת גמיש בהתאם למקובל במדינות שונות בעולם. רק מנגנון שכזה יבטיח ניצול יעיל של משאב כוח האדם, יחד עם מיזעור תשלומי המדינה בעת המשבר.

ג. התנעת הדיונים על מתווה פיצויים לעסקים שנפגעו

כבר היום מדברים על כך שהמצב ימשך לפחות עד סוף החודש, וסביר שאף מעבר לכך. במצב דברים זה, עסקים רבים יוותרו מול שוקת שבורה, ויצברו הפסדים רבים. על כן, אין להמתין לרגע האחרון לגיבוש מתווה פיצויים לעסקים נפגעים, ויש להעניק את הסיוע הממשלתי בזמן – שכן אחרת מתווה הפיצויים עלול להיות בגדר "כוסות רוח למת".

לכן, אני קורא לך, ולממשלה כולה לשבת ולגבש יחד עם נציגי המגזר העסקי מתווה הוגן וראוי כתלות בתרחישים שונים כפיצוי לעסקים עוד היום.

יצוין בהקשר זה כי בהתאם למערכות קודמות, ככל שתתקבל החלטה על פתיחת המסחר באופן מיידית, הפגיעה במשק תקטן באופן משמעותי – וסך הפיצויים שבהם המדינה תצטרך לשאת יקטן בהתאם.

לסיכום, אני קורא לך ולממשלת ישראל ליישם את הצעדים המנויים במכתב זה, ובכלל זה לפעול באופן מיידית על פתיחת ענפי המסחר בפרט ועל המשק בכללותו, והכל כתלות במיגון מתאים בהתאם להנחיות. במקביל, נבקש לאפשר מתווה חל"ת גמיש למשק הנחוץ בימים אלה, ולהתניע את הדיונים על מתווה פיצויים לעסקים אשר נפגעו וייפגעו מהמצב.

אני עומד לרשותך לסיוע בכל מידע נוסף שיידרש.

בברכה,

שחר תורג'מן

נשיא איגוד לשכות המסחר

העתקים:

בצלאל סמוטריץ, שר האוצר.

יואב בן צור, שר העבודה.

אילן רום, מנכ"ל משרד האוצר שר הביטחון.

מוטי גמיש, מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה.

ישראל אוזן, מנכ"ל משרד העבודה.

יוגב גרדוס, הממונה על התקציבים, משרד האוצר.

אל"מ (מיל') איתן יצחק, ראש רשות החירות הלאומית, משרד הביטחון.

גילית רובינשטיין, מנכ"לית איגוד לשכות המסחר